

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 1P/150/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5618202367
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Podhorcová
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2020:5618202367.18

Uznesenie

Okresný súd Liptovský Mikuláš vo veci starostlivosti o maloletú D. Y., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom N.. S.. I. XXX/XX, W. R., bytom pri otcovi, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 30, Liptovský Mikuláš, IČO: 30 794 536, dieťa matky Z. H., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom I. Ž., t. č. bytom Z. H. XX, M., zastúpenej Advokátskou kanceláriou SLAMKA & Partners s.r.o., so sídlom Radlinského 1735/29, Dolný Kubín, IČO: 50 120 000, a otca G. Y., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom L. XXX, okres W. I., zastúpeného advokátkou JUDr. Ing. Ivanou Kožákovou, so sídlom Garbiarska 905, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhoch rodičov na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia **z a m i e t a.**

odôvodnenie:

1. Otec podal na Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 27. 8. 2018 návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. Y., nar. XX. X. XXXX, vedený pod sp. zn. 1P/150/2018. Dňa 31. 8. 2018 podala matka na Okresný súd Liptovský Mikuláš návrh na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej D. Y., nar. XX. X. XXXX, ktorý bol zaevidovaný pod sp. zn. 9P/104/2018. Uznesením sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 3. 9. 2018 boli návrhy rodičov spojené na spoločné konanie, ktoré sa vedie pod sp. zn. 1P/150/2018. Neodkladným opatrením Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 27. 9. 2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/59/2018 zo dňa 19. 12. 2018, právoplatným dňa 9. 1. 2019, bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti otca. Uznesením tunajšieho súdu sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 6. 11. 2019 v spojení s uznesením odvolacieho súdu č. k. 9CoP/67/2019-318 zo dňa 9. 1. 2020, právoplatným dňa 21. 1. 2020, bola matka zaviazaná prispievať na výživu maloletej sumou 50,- eur mesačne k rukám otca.

2. Dňa 28. 10. 2020 doručila matka návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada, aby súd dočasne zveril maloletú D. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať výživným v sume 50,- eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že dňa 27. 9. 2018 súd, na základe subjektívneho návrhu otca, neodkladným opatrením nariadil úpravu rodičovských práv a povinností rodičov voči maloletej tak, že maloletú dočasne zveril do osobnej starostlivosti otca. Otec uvádzal nepravdivé skutočnosti a zavádzajúce tvrdenia. Aktuálne má otec maloletú vo svojej osobnej starostlivosti, ale v dôsledku jeho pracovných povinností, (výkon práce na zmeny) nestíha maloletej dcére venovať dostatok času a pozornosti. Dieťa je vo veku, kedy je nevyhnutne dôležité aby jej rodič, ktorý zabezpečuje jej osobnú starostlivosť, venoval maximum pozornosti. Kvôli pracovným povinnostiam otec často necháva maloletú svojej matke, ktorá je dlhodobo práceneschopná. Matka uvidela, že v súčasnosti má pripravené vhodnejšie podmienky na výchovu a starostlivosť o maloletú. Za účelom úpravy práv a povinností rodičov k maloletej bol v konaní vypracovaný znalecký posudok č. 11/2020, znalca PhDr. I. K., ktorý v jeho závere konštatuje že „Vzhľadom na vek maloletej, považujem matku za schopnejšiu vytvoriť maloletej dcére vhodnejšie výchovné prostredie. Ako matka má na to prirodzené predpoklady.“ Súčasná úprava práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu je aj podľa názoru znalca nevyhovujúca a nezohľadňuje

najlepší záujem maloletej dcéry. Takáto úprava mala trvať len do času, kedy sa konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletej právoplatne skončí. V dôsledku obštrukčných konaní otca a jeho právneho zástupcu sa konanie neustále naťahuje. Ak otec nie je schopný zabezpečiť výkon svojich povinností voči maloletej dcére v takom rozsahu, ako si to vyžaduje jej vek, a znalec jednoznačne konštatuje, že matka je schopná poskytnúť maloletej dcére vhodnejšie výchovné prostredie, potom je potrebné neodkladne upraviť tieto pomery tak, aby zohľadňovali najlepší záujem maloletej dcéry.

3. Podľa § 360 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

4. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 324 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

7. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

8. Podľa § 326 ods. 1 a 2 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>> uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2015/160/20160701>>, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 329 ods. 1 prvá veta, ods. 2 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez vylúču a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

12. Podľa čl. 5 základných zásad zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „ZR“), záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

13. Podľa § 28 ods. 2 ZR, rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

14. Podľa § 36 ods. 1 ZR, rodičia mal. dieťaťa, ktorí spolu nežijú môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí ktorému z rodičov zverí mal. dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

15. Civilný mimosporový poriadok ako osobitný, teda špeciálny právny predpis (lex specialis) v § 360 a nasl. obsahuje len niektoré ustanovenia o neodkladných opatreniach - vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého a o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých. Matka podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci zverenia maloletej do jej starostlivosti a vo veci výživného. Súd pri rozhodnutí o návrhu vychádzal z vyššie citovaných zákonných ustanovení, ktorými je možné rýchlo a pružne riešiť situáciu, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu. Pre nariadenie neodkladného opatrenia je nevyhnutná potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov. Posúdenie, či a kedy je takáto potreba daná, je ponechaná na úvahe súdu. Okrem toho je základným zákonným predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia aj hodnoverným spôsobom osvedčená dôvodnosť a trvanie uplatneného nároku, ktorému sa má súdom poskytnúť neodkladná ochrana. Neodkladné opatrenie si teda vyžaduje naliehavosť takéhoto opatrenia, osvedčenie danosti práva a nevyhnutnosť potreby takejto úpravy. Vzhľadom na účel a podstatu neodkladného opatrenia je rozsah dokazovania, na rozdiel od konania vo veci samej, značne zúžený. Povinnosť tvrdenia, dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia spočívajú najmä v povinnosti aspoň osvedčiť tvrdené skutočnosti. Táto povinnosť zaťažuje výlučne navrhovateľa (matku). Osvedčovanie znamená, že súd z obsahu návrhu a predložených listinných dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na neodkladné opatrenie.

16. V zmysle § 329 ods. 2 CSP je pre neodkladné opatrenie rozhodujúci stav v čase vydania tohto uznesenia. Aktuálne je maloletá D., na základe uznesenia Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 27. 9. 2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 8CoP/59/2018 zo dňa 19. 12. 2018, právoplatným dňa 9. 1. 2019, zverená do osobnej starostlivosti otca, ktorý zabezpečuje jej každodennú starostlivosť. Podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia sa matka domáha zverenia dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. V konaní vo veciach starostlivosti o maloleté deti je účelom neodkladného opatrenia v prvom rade ochrana maloletých. Záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie). V rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd zisťuje relevantné skutočnosti zjednodušeným spôsobom, pričom spravidla vychádza len z návrhu a pripojených listín. Podľa tvrdení matky, prezentovaných v jej návrhu, otec, v dôsledku svojich pracovných povinností, nevenuje maloletej dcére dostatok času a pozornosti, ktorú si dieťa vo veku štyroch rokov vyžaduje. Zastáva názor, že momentálne má pre starostlivosť o dcéru vytvorené lepšie podmienky.

17. Od začiatku konania každý z rodičov preferuje vykonávanie osobnej starostlivosti o dieťa. Za účelom zistenia vhodnosti výchovného prostredia u obidvoch rodičov súd, uznesením sp. zn. 1P/150/2018 zo dňa 29. 1. 2020, nariadil znalecké dokazovanie a za súdneho znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, ustanovil PhDr. I. K., s miestom výkonu činnosti G.Č. XX, C.. Súdny znalec doručil dňa 6. 5. 2020 znalecký posudok č. 11/2020, v ktorom konštatoval, že obaja rodičia sú plne schopní vychovávať maloletú, majú rovnaké osobnostné predpoklady k osobnej starostlivosti o dieťa a k zabezpečeniu jej zdravého vývinu. V súčasnej situácii považuje za najoptimálnejšie a najvhodnejšie zverenie maloletej do starostlivosti matke.

18. Vykonaným dokazovaním, potrebným pre rozhodnutie o podanom návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, súd dospel k záveru, že jej návrh nie je dôvodný. Z najaktuálnejšej správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov v rodine dieťaťa zo dňa 9. 10. 2020 nevyplýva, že by otec zanedbával starostlivosť o dieťa, alebo že by život, zdravie či výchova maloletej, boli vážne ohrozené. Účelom neodkladného opatrenia je len rýchle a pružné riešenie tej situácie, ktorá si vyžaduje okamžitý zásah súdu. Maloletá je dlhodobo v starostlivosti otca, v rámci ktorej neboli zistené žiadne nedostatky. Pomery maloletej sú teda dlhší čas stabilizované. Matka svoje tvrdenia ohľadom nevenovania dostatku pozornosti maloletej zo strany otca v danom štádiu neosvedčila. Keďže v tomto prípade neboli splnené

podmienky na vydanie neodkladného opatrenia, súd postupujúc v súlade s § 328 ods. 1 CSP návrh matky v celom rozsahu zamietol. Pri rozhodovaní bolo prihliadnuté na záujem maloletej, najmä na jej zdravie, vývinové potreby, citové väzby i stabilitu výchovného prostredia. Súd zároveň poukazuje na to, že konanie vo veci samej je v štádiu po skončení znaleckého dokazovania. Podaním zo dňa 21. 10. 2020 otec navrhol doplnenie znaleckého dokazovania ohľadne posúdenia vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti o maloletú. K tejto otázke dňa 2. 11. 2020 znalec doručil vyjadrenie, v ktorom uviedol, že striedavú osobnú starostlivosť nepovažuje za vhodnú, a to najmä vzhľadom na vek dieťaťa a neschopnosť konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi.

19. Súd bude rozhodovať vo veci samej, v najlepšom záujme maloletej, po vyhodnotení jednotlivých dôkazov a v ich vzájomnej súvislosti.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresnom súde Liptovský Mikuláš (písomne v štyroch vyhotoveniach). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359, § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 1, 2 CMP).